

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2014/24
Karar Sayısı : 2014/122
Karar Günü : 3.7.2014
R.G. Tarih-Sayı : 12.12.2014-29203

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Dairesi

İTİRAZIN KONUSU : 31.1.2013 günlü, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu'nun geçici 1. maddesinin (4) numaralı fıkrasının son cümlesinin Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Kara Kuvvetleri Komutanlığında görev yapmakta iken ayırma işlemine tabi tutulan ilgilinin, anılan işlemin iptali için açtığı davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

Kanun'un itiraz konusu cümleyi de içeren geçici 1. maddesi şöyledir:

“Geçiş dönemi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) *Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yerine getirilmekte olan oda ve göz hapsi cezalarının infazına derhâl son verilir.*

(2) *Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; disiplin mahkemelerinde bulunan ve kararı kesinleşmemiş dosyalar otuz gün içinde disiplin amirine iade edilir. Disiplin amiri, bu Kanun hükümleri çerçevesinde yeniden değerlendirme yapar. Bu kapsamda yapılacak değerlendirmeler açısından zamanaşımı, fiilin 477 sayılı Kanun uyarınca tabi olduğu zamanaşımı süresini aşamaz.*

(3) *Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte devam etmekte olan disiplin soruşturmaları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.*

(4) *Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulu bulunan disiplin mahkemeleri, 49 uncu maddede öngörülen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar disiplin kurulu olarak bu Kanun hükümlerine göre faaliyetlerine devam eder. Söz konusu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar 926 sayılı Kanunun, bu Kanunun 45 inci maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendi ile yürürlükten kaldırılan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.”*

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRÇÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, Zühtü ARSLAN ve M. Emin KUZ'un katılımlarıyla 18.2.2014 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ömer DURAN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, hukuki belirlilik ilkesine göre toplum yaşamını belirleyen hukuk kurallarının açık, belli ve uygulanabilir olmasının gerektiği, yasama yetkisinin devredilemeyeceği, itiraz konusu kural ile Kanun'un bir maddesinin yürürlüğe girmesinin yürütme organına verilen yönetmelik çıkarma yetkisi ile mümkün hâle getirildiği, bu durumun ise yasama yetkisinin devri anlamına geleceği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu kural, Kanun'un 49. maddesi gereğince Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak olan yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, Kanun'un 45. maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendi ile yürürlükten kaldırılan 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 50. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ve 94. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan, disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle silahlı kuvvetlerden ayırma cezasını düzenleyen hükümlerin uygulanmasına devam olunacağını düzenlemektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, bütün etkinliklerinde hukuka ve Anayasa'ya uyan, işlem ve eylemleri bağımsız yargı denetimine bağlı olan devlettir.

Hukuk devletinin olmazsa olmaz ilkelerinden biri belirliliktir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup bireyin, kanundan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmesini zorunlu kılmaktadır. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar.

Kanun koyucunun bir kanunun yürürlüğe girmesini belli bir tarihe veya belli bir işlem yapılmasına bağladığı durumlarda belirsiz bir durumdan söz edilemez. Zira anılan tarih geldiğinde ya da bağlanılan işlem gerçekleştiğinde yeni düzenleme yürürlüğe girecek olup söz konusu hâllerin gerçekleşmediği durumlarda ise eski düzenleme yürürlüğünü devam ettirecektir. Bu bakımdan ilgililer açısından herhangi bir uyuşmazlık durumunda hangi kuralın

uygulanacağı yönünden bir tereddüt bulunmamaktadır. Dolayısıyla itiraz konusu kuralın belirlilik ilkesiyle çelişen bir yönü bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesinde ise “*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.*” denilmektedir. Buna göre, Anayasa’da kanun ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir.

Diğer yandan bir düzenleyici işlem; mevcut kanun hükümlerini değiştirmek ve ortadan kaldırmamakla birlikte, hakkında kanuni düzenleme bulunmayan bir konuyu asli, yani ilk elden ya da doğrudan doğruya düzenliyorsay, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırılık oluşturuyor demektir. Bununla birlikte, yasama organının asli kuralları koymakla yetinerek, tali ve uygulayıcı kuralları düzenleyici işlemlere bırakması mümkündür.

İtiraz konusu kural ile getirilen düzenleme, esasları belirlenmiş, çerçevesi çizilmiş, sınırları kanun koyucu tarafından düzenlenmiş olan Kanun hükmünün yürürlüğe gireceği zamanın belirlenmesine ilişkindir. Kaldı ki bu durum, yeni kanunun uygulanma şekli için çıkarılması mecburi olan yönetmeliğin hazırlanmasının belli bir süre almasından kaynaklanmaktadır. Burada her ne kadar yönetmeliğin yayımlanmasının belirli bir süreye bağlanmadığı ve bu durumun belirsizlik oluşturacağı ileri sürülebilecek ise de yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar olan dönemde bir boşluk söz konusu olmayıp hem önceki dönemde hem de sonraki dönemde kişiler için uygulanacak olan düzenlemeler kanun ile yapılmış düzenlemelerdir. Kanun koyucunun, geçiş döneminde diğer hükümleri henüz yürürlükten kaldırmadığı dolayısıyla iradesini bu şekilde koruduğu gerçeği göz önüne alındığında yasama yetkisinin devrinden ve belirsizlikten söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

31.1.2013 günlü, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu'nun geçici 1. maddesinin (4) numaralı fıkrasının son cümlesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 3.7.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN